

de Rechtspraak

Rechtbank
Midden-Nederland

Enige richtlijnen voor de niet-professionele curator

Locatie Utrecht

Vrouwe Justitiaplein 1
3511 EX Utrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Locatie Lelystad

Stationsplein 15
8232 DL Lelystad
Postbus 2035
8203 AA Lelystad

Locatie Amersfoort (zittingen)

Stationsstraat 81
3811 MH Amersfoort

Locatie Almere (zittingen)

De Diagonaal 37
1315 XK Almere

datum: juli 2016

auteur: bewindsbureau rechtbank Midden-Nederland

Inhoudsopgave

Contactinformatie	3
1. Definities.....	4
2. Aanvang curatele	4
3. Omvang curatelebewind	4
4. Gevolgen van de curatele	5
5. Taak van de curator.....	6
6. Twee curatoren	14
7. Beloning curator.....	14
8. Schade door slechte curatele, aangifte van verduistering.....	15
9. Verhuizing	15
10. Schuldsanering	15
11. Opheffing curatele of wijziging curator	15
12. Overlijden van de curandus	15
13. Einde taak curator	16
14. Einde curatele.....	16

Contactinformatie

Het bewindsbureau is op werkdagen van **8.30 uur tot 17.00 uur** telefonisch bereikbaar.

Het bewindsbureau Utrecht is telefonisch bereikbaar onder nummer: **088 - 36 11773**. Voor inhoudelijke vragen die rijzen nadat u bent benoemd, kunt u zich wenden tot een administratief juridisch medewerker onder nummer **088 - 36 11761**.

Het bewindsbureau **Lelystad** is telefonisch bereikbaar onder nummer: **088 - 36 11784**. Voor inhoudelijke vragen over de rekening en verantwoording die rijzen nadat u bent benoemd, kunt u zich wenden tot een administratief juridisch medewerker onder nummer **088 - 36 11573**.

Voor beide locaties geldt: voor informatie, formulieren en de meest gestelde vragen kunt u terecht op www.rechtspraak.nl. Mocht u het antwoord op uw vraag niet op deze website vinden, dan kunt u het bewindsbureau bellen, schrijven of bezoeken.

E-mail

Er kan over verschillende onderwerpen gemaïld worden met de rechtbank Midden-Nederland. De rechtbank wil hiermee de correspondentie tussen de rechtbank en procespartijen vereenvoudigen.

Er kan in ieder geval gemaïld worden met de rechtbank over de planning van zittingen, zoals verhinderdata en aanhoudingsverzoeken.

Het is nog niet mogelijk om alle correspondentie via de e-mail te laten verlopen. Processtukken en andere stukken die volgens de wet een handtekening vereisen, moeten op de in de wet en/of procesreglementen voorgeschreven wijze ingediend worden bij de rechtbank. Ook correspondentie die via het digitaal loket van de Rechtspraak verloopt, blijft via dat loket lopen.

Het e-mailadres van het bewindsbureau is:

Voor Utrecht: Bewindsbureau.RB-MNL.utrecht@rechtspraak.nl

Voor Lelystad: Bewindsbureau.RB-MNL.lelystad@rechtspraak.nl

1. Definities

Onder curandus (mannelijk) of curanda (vrouwelijk) wordt verstaan: degene die onder curatele is gesteld, ook wel genoemd betrokkene.

Onder goederen wordt onder meer verstaan: gelden, inclusief banksaldi, loon, pensioen, uitkeringen, meubilair, sieraden, onroerende zaken, effecten, vorderingen en schulden.

Beschikken betekent: het verkopen, vervreemden of bezwaren van een of meer goederen van curandus, bijvoorbeeld een huis verkopen en in eigendom overdragen (vervreemden) of een hypotheek daarop vestigen (bezwaren).

Onder beheren wordt verstaan: het als goed curator zorgen voor de instandhouding van de goederen van curandus, de normale exploitatie ervan en het voeren van de administratie daarover.

Een boedelbeschrijving is een schriftelijke opgave van bezittingen, schulden aan en schulden van de curandus. Zie hierover 5.4.

2. Aanvang curatele

De kantonrechter heeft u bij een schriftelijke uitspraak (die beschikking heet) benoemd tot curator.

De curatele werkt met ingang van de dag waarop zij is uitgesproken. De taak van de curator vangt aan een dag na verzending of verstrekking van de beschikking.

In het geval de curatele is uitgesproken vóór de meerderjarigheid van de curandus, werkt zij met ingang van het tijdstip waarop de curandus meerderjarig is. Dan begint ook pas de taak van de curator.

De ondercuratelestelling wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Verder is er een openbaar centraal (curatele)register met alle bestaande ondercuratelestellingen in Nederland. Hierin zal de ondercuratelestelling worden opgenomen. Van de ondercuratelestelling zal bericht worden gedaan aan de gemeente waarin de curandus is ingeschreven.

3. Omvang curatelebewind

De curator behartigt zowel de vermogensrechtelijke belangen (curatelebewind) als de niet vermogensrechtelijke belangen van de curandus (zie paragraaf 5).

Het curatelebewind betreft alle goederen die toebehoren of zullen toebehoren aan de curandus.

Daaronder valt ook geld, en verder alles waar de curandus recht op gaat krijgen, zoals toekomstige inkomsten en een eventuele erfenis.

Wanneer de curandus in gemeenschap van goederen getrouwd is, valt onder (al) zijn goederen ook zijn aandeel in de onverdeelde huwelijksgoederengemeenschap.

Vaak zullen in gemeenschap van goederen gehuwde personen gemeenschappelijke bankrekeningen hebben. Als de echtgenoot die geen bescherming nodig heeft, geen bestuur voert over bepaalde onderdelen van de gemeenschap (bijvoorbeeld omdat een bankrekening alleen op zijn of haar naam staat), dan valt alles onder de curatele. Dit kan voor de kantonrechter reden zijn om aanwijzingen te geven ter vermijding van problemen.

Let op: In alle gevallen omvat het curatelebewind ook de goederen die in de plaats van (andere) goederen van de curandus komen (zoals bijvoorbeeld de opbrengst van een verkocht huis), en ook de opbrengsten en/of andere voordelen die een onder curatelebewind staand goed oplevert, bijvoorbeeld, rente, dividend of huur.

4. Gevolgen van de curatele

De curandus

Vanaf de aanvang van de curatele is de curandus onbekwaam om rechtshandelingen te verrichten (voor zover de wet niet anders bepaalt, zie * hierna). De curandus is met andere woorden in beginsel handelingsonbekwaam.

- A. Dit heeft allereerst tot gevolg dat de curandus de onder curatelebewind staande goederen niet meer zelf mag beheren.

Het beheer van de onder het curatelebewind staande goederen komt - met uitsluiting van de curandus - aan de curator toe.

Beheer betekent dat de curator controleert of de inkomsten van curandus worden ontvangen, zorgt voor betaling van de gewone dagelijkse uitgaven, zorgt dat gewoon dagelijks onderhoud aan de goederen wordt verricht en verantwoordelijk is voor de administratie van inkomsten en uitgaven.

- B. Ten tweede heeft de handelingsonbekwaamheid tot gevolg dat de curandus niet meer zelf over de onder curatele staande goederen mag beschikken.

Uitzondering op het voorgaande: de curandus is wel bekwaam om rechtshandelingen te verrichten met toestemming van diens curator. Vereist is uiteraard dat de curator zelf ook bevoegd is die betreffende rechtshandelingen voor de curandus te verrichten. De toestemming kan alleen schriftelijk en voor een bepaald doel worden verleend. De curandus is voorts bekwaam om over gelden te beschikken, die de curator hem/haar voor levensonderhoud ter beschikking stelt.

Let op: Indien de curandus zonder schriftelijke toestemming van de curator een rechtshandeling verricht (hij koopt bijvoorbeeld een auto of hij sluit een abonnement af) dan is deze rechtshandeling vernietigbaar.

De curator kan desgewenst een beroep doen op de vernietigbaarheid van de rechtshandeling. Daarvoor is niet vereist dat de wederpartij wist dat sprake was van curatele. Een beroep op de vernietigbaarheid van de rechtshandeling kan buitengerechtelijk gebeuren door middel van een schriftelijke verklaring van de curator gericht aan degenen die bij de rechtshandeling betrokken zijn, maar ook in een gerechtelijke procedure.

De vernietiging heeft terugwerkende kracht: de rechtshandeling wordt geacht nooit te zijn verricht. In enkele gevallen is de door de curandus verrichte rechtshandeling al van rechtswege nietig (dat wil zeggen ongeldig), bijvoorbeeld als een wegens geestelijke stoornis onder curatele gestelde zonder toestemming van de kantonrechter een testament maakt.

* Zoals aan het begin deze paragraaf vermeld, is de handelingsonbekwaamheid van de curandus het uitgangspunt, voor zover de wet niet anders bepaalt.

Zo blijft de curandus die wegens gewoonte van drank- of drugsmisbruik onder curatele staat, bekwaam tot het verrichten van familierechtelijke rechtshandelingen (voor zover de wet niet anders bepaalt). Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het erkennen van een kind, het maken van een testament, en – met toestemming van de curator of bij gebreke daarvan met vervangende toestemming van de kantonrechter – het aangaan van een huwelijk.

De curandus die wegens een lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele staat, kan slechts met toestemming van de kantonrechter een kind erkennen, een huwelijk aangaan of een testament opmaken.

De curator

De curator mag alleen beschikken over onder curatele gestelde goederen (zoals het verkopen van een huis of het doen van een grote, niet alledaagse aankoop) met schriftelijke machtiging van de kantonrechter.

Voor een opsomming van de belangrijkste beschikkingshandelingen waarvoor machtiging (altijd vooraf) benodigd is, wordt verwezen naar 5.9 hierna.

5. Taak van de curator

Algemeen

De curator behartigt zowel de vermogensrechtelijke belangen als de niet vermogensrechtelijke belangen van de curandus.

Voor het beschikken over onder bewind staande goederen moet u ook van tevoren machtiging vragen aan de kantonrechter die toezicht houdt. Dat is sinds 2007 in beginsel de kantonrechter van de woonplaats van de curandus. Zie hierover verder paragraaf 7.

Vermogensrechtelijke belangenbehartiging

De curator zorgt – kort gezegd - voor de financiële huishouding van de curandus (curatelebewind): hij dient te zorgen dat rekeningen betaald worden en geen onverantwoorde uitgaven worden gedaan, alsmede voor een goede administratie. Zie hierna onder 5.1 en verder.

Niet vermogensrechtelijke belangenbehartiging

Tevens bewaakt de curator de immateriële belangen van curandus. Hieronder wordt verstaan verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de curandus.

De curator moet soms ingrijpende beslissingen nemen bij bijvoorbeeld de keuze van de woonvorm, behandelplannen, medische behandelingen of het staken daarvan, toelaten van relaties etc. Enerzijds moet de curator de curandus zoveel mogelijk betrekken bij diens taak, maar anderzijds moet de curator ingrijpen wanneer hij/zij van mening is dat een bepaalde situatie niet wenselijk is voor curandus. Omdat de curator een vertegenwoordigende rol heeft, dient hij/zij zoveel mogelijk te handelen overeenkomstig de geloofsovertuiging of de levensbeschouwing van de curandus.

De curator behoeft voor de niet-vermogensrechtelijke handelingen geen machtiging van de kantonrechter. De curator kan desgewenst de kantonrechter raadplegen in aangelegenheden van ingrijpende aard.

De wet geeft nog voorschriften voor het aangaan van een huwelijk door curandus (zie artikel 37 en 38 van boek 1 BW).

Voorts dient de curator eens in de vijf jaar de kantonrechter te berichten of de maatregel nog steeds de meest passende maatregel is en zo niet, welke maatregel dan wel als passend wordt gezien.

Vermogensrechtelijke taken van de curator

5.1 Het regelen van de bankzaken

Bij aanvang curatele (ervan uitgaande dat de curandus ten tijde van het instellen van de curatele reeds een of meer rekeningen heeft) dient de curator te zorgen dat:

- de betreffende bank(en) in kennis worden gesteld van zijn benoeming;
- indien nodig – de tenaamstelling van de rekening(en) wordt aangepast;
- bestaande kredietlimieten worden beperkt;
- eventueel bankpassen worden ingenomen;
- wordt geregeld naar wie de bankafschriften gestuurd worden/wie via internet inzage krijgt in het gebruik van de rekening(en);
- eventueel weekgeld of zakgeld wordt geregeld.

Wanneer de curandus bij aanvang van het bewind nog helemaal geen bankrekening heeft, moet de curator zo'n rekening openen op naam van de curandus. Alle ontvangsten en betalingen dienen dan over die rekening te lopen.

Let op: Alle bank- en spaarrekeningen moeten op naam van alleen de curandus blijven of komen te staan. Een rekening op naam van een ander dan de curandus met de aantekening "inzake curandus" is daarom niet toegestaan.

Ook een en/of-rekening met de curator is daarom in beginsel niet toegestaan; het vermogen van de curandus dient een afgescheiden vermogen te zijn.

Een uitzondering wordt slechts gemaakt voor de tenaamstelling van de bank- en spaarrekeningen van een echtpaar dat in gemeenschap van goederen is getrouwd, waarvan slechts voor een van de echtelieden een beschermingsmaatregel geldt, zoals curatele.

Wanneer de curandus schulden maakt, is te overwegen om meteen na instelling van de curatele de bankpassen te laten blokkeren na overleg met de curandus, als dit nog niet ter zitting met de kantonrechter is besproken.

Wanneer de curandus is opgenomen in een tehuis of verpleeginrichting kan de curator met (de administratie van) dat tehuis afspreken dat men daar een rekening opent of aanhoudt, waarop de curator een bedrag stort of bijdragen laat storten waarvan bepaalde zorguitgaven worden gedaan. De curator dient hierop toe te zien omdat hijzelf rekening en verantwoording moet afleggen aan de kantonrechter.

Bij meer dan € 100.000,00 aan liquide vermogen, dient het liquide vermogen zoveel mogelijk te worden verdeeld over rekeningen bij meerdere banken die vallen onder de garantieregeling van De Nederlandse Bank. Daarbij is van belang dat de verdeling zodanig plaatsvindt dat het totale bedrag op rekeningen van banken die vallen onder één en dezelfde vergunninghouder bij De Nederlandse Bank niet hoger is dan € 100.000,00.

5.2

De curatele en de benoeming tot curator dient de curator te laten inschrijven in het kadaster (een openbaar register), indien de curandus een onroerende zaak, zoals een huis, heeft dat onder de curatele valt.

U ontvangt op verzoek een extra afschrift van de beschikking waarmee u naar het kadaster kunt gaan.

5.3

De curator dient te controleren of de curandus verzekerd is tegen ziektekosten en wettelijke aansprakelijkheid.

Overige taken van de curator

5.4

Binnen vier maanden na zijn benoeming dient de curator een boedelbeschrijving ("eerste beschrijving") op te maken van de aan de curatele onderworpen goederen (d.w.z. een schriftelijke opgave van de vermogenstoestand van de curandus bij aanvang van de curatele) en die bij de toezichthoudende kantonrechter in te leveren. Aan de hand van die formulieren controleert de kantonrechter of u uw taak als curator goed uitoefent.

Het indienen van de eerste beschrijving kan digitaal. Dit is mogelijk gemaakt om het opstellen en indienen van de eerste beschrijving gemakkelijker te maken. Om hiervan gebruik te kunnen maken, moet u beschikken over een DigiD, waarover u meer informatie kunt vinden op www.digid.nl.

Indien u niet gebruik wilt maken van deze mogelijkheid, kunt u ook formulieren vinden en eventueel downloaden voor het doen van rekening en verantwoording via www.rechtspraak.nl. U kunt ook om toezending van deze formulieren vragen bij ons bewindsbureau.

Belangrijk is in dit kader dat de curator ook de schulden van de curandus in kaart brengt, onderzoekt of curandus vorderingen op anderen heeft (of anderen met andere woorden schulden aan de curandus hebben) en of er een nog onverdeelde erfenis is. Deze informatie dient ook te worden vermeld op voornoemde formulieren. De curator kan de kantonrechter om verlenging van die termijn verzoeken.

Na ontvangst van de boedelbeschrijving bepaalt de kantonrechter wanneer u voor het eerst **een rekening en verantwoording** (R&V) moet indienen: u ontvangt hiervoor formulieren met een bijbehorende toelichting, waarop u onder meer de inkomsten en uitgaven over een bepaalde periode (meestal een jaar) kunt invullen.

5.5

Voorts dient de curator te zorgen voor een **doelmatige belegging van het vermogen** van de curandus, voor zover dit onder curatele staat en niet besteed hoeft te worden aan voldoende verzorging van de curandus. Zo kan de curator zelfstandig en zonder voorafgaande toestemming van de curandus of de kantonrechter bijvoorbeeld een spaarrekening openen met een marktconforme rente. Voor risicovollere beleggingen in bijvoorbeeld aandelen of effecten is wel voorafgaande machtiging van de kantonrechter nodig. In beginsel wordt een dergelijke belegging slechts toegestaan op basis van een hooguit defensief beleggingsplan. Zie ook 5.9 hierna onder toestemming of machtiging.

5.6

Ook heeft de curator tot taak de curandus **te vertegenwoordigen in en buiten rechte** in zaken die de onder curatele staande goederen betreffen.

Bij een (gerechtelijke) procedure zal de curator namens de curandus moeten optreden en deze moeten vertegenwoordigen, ook bij een mondelinge behandeling van de zaak door de rechter.

Bij verkoop van bijvoorbeeld het huis van de curandus vertegenwoordigt de curator hem bij het opmaken van de koopovereenkomst en de leveringsakte.

Wil de curator als eiser in rechte optreden namens de curandus, dan dient hij zich voorafgaand aan de procedure te doen machtigen door de kantonrechter.

5.7

De curator dient de kantonrechter zo snel als mogelijk in kennis te stellen van:

- het overlijden van de curandus;
- het overlijden van partner, kind, ouder, broer of zus van de curandus;
- de verhuizing van de curator en/of curandus (zie ook onder paragraaf 9);
- het overlijden van een medecurator (zie ook onder paragraaf 13);
- de langdurige verhindering van de curator in de uitvoering van zijn taken door bijvoorbeeld ziekte.

5.8

Een PGB wordt tegenwoordig vaak in de vorm van een trekkingsrecht toegekend. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) regelt dit. Wel moet de zorg zoals die is uitgevoerd en betaald, worden verantwoord aan de SVB/zorgkantoor. Indien het PGB wordt verstrekt door de gemeente in het kader van de WMO zal de curator over het verstrekte PGB aan de gemeente verantwoording dienen af te leggen. De curator wordt verzocht alle besluiten van de SVB/gemeente met betrekking tot het PGB bij de rekening en verantwoording aan de kantonrechter over te leggen. Dit geldt niet voor PGB op basis van ZIN (zorg in natura). Zie hierna ook onder 5.10 (rekening en verantwoording).

5.9 Voorafgaande toestemming of machtiging

Voor een aantal beschikkingshandelingen heeft de curator vooraf schriftelijke machtiging van de kantonrechter nodig.

De machtiging die de curator nodig heeft, moet per brief aan de kantonrechter worden gevraagd bij wie ook de rekening & verantwoordingen moeten worden ingediend, altijd onder bijvoeging van stukken die voor de beoordeling van belang zijn.

* De belangrijkste beschikkingshandelingen met betrekking tot onder bewind vallende goederen waarvoor voorafgaande toestemming of machtiging nodig is, zijn (onder andere):

- uitgaven / aankopen vanaf € 1.500,--

Tenzij de kantonrechter tevoren anders heeft bepaald, wordt er van uitgegaan dat aankopen of opdrachten aan derden voor bedragen boven € 1.500,- niet alledaags zijn. Hiervoor dient vooraf schriftelijk machtiging aan de kantonrechter te worden gevraagd.

Bij uitgaven/aankopen kunt u bijvoorbeeld denken aan aanschafkosten van nieuwe meubels, betaling van een vakantie, de aankoop van een huis of het aangaan van een huurovereenkomst. Dit geldt ook als de onderdelen van die kosten minder bedragen dan € 1.500,-, maar de totale kosten uiteindelijk oplopen tot een bedrag van € 1.500,- of meer.

Geen machtiging is nodig indien het gaat om betaling van een belastingaanslag of om de vastgestelde bijdrage AWBZ dan wel om de terugbetaling van teveel ontvangen bijdrage ABWZ (dit wordt beschouwd als beheer).

- verkoop of bezwaren van goederen

Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verkoop van onroerend goed (zoals een huis, een garage, een stuk grond) of het vestigen van een recht van hypotheek op een onroerende zaak waarvan curandus eigenaar is.

Bij een machtigingsverzoek tot verkoop van de woning van de curandus of tot opzegging van de huurwoning moet aannemelijk worden gemaakt dat de curandus daarin niet (meer) zelfstandig kan wonen of daarin kan terugkeren, bijvoorbeeld door middel van een medische verklaring of andere relevante stukken.

De kantonrechter zal bij een machtigingsverzoek tot verkoop van het huis van curandus altijd een recente beschikking van de gemeente met een WOZ-waardebepaling en/of een taxatierapport, beide bij voorkeur niet ouder dan 6 maanden, alsmede een koopovereenkomst (met de ontbindende voorwaarde dat machtiging van de kantonrechter moet zijn verkregen en de koper bij gebreke daarvan geen schadevergoeding kan vorderen) van de curator vragen.

- het beleggen van geld van de curandus

Voor het beleggen van geld van de curandus (anders dan door storting op een spaarrekening met marktconforme rente) is in beginsel altijd voorafgaande machtiging van de kantonrechter benodigd. Deze machtiging zal slechts worden verleend als sprake is van een defensief of zeer defensief beleggingsprofiel. In beginsel dienen bij aanvang van het bewind bestaande, risicovolle beleggingen op een verantwoorde wijze te worden omgezet in beleggingen met een defensief of zeer defensief beleggingsprofiel.

Geen machtiging is echter vereist voor het beleggen of herbeleggen binnen de grenzen van een door de kantonrechter al eerder goedgekeurd, hooguit defensief of zeer defensief beleggingsprofiel (dit wordt gezien als een beheershandeling).

- het pachten, verpachten, huren of verhuren ten behoeve van de curandus
- geld lenen aan derden (waaronder ook de curator zelf) of de curandus als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbinden

Bij een dergelijk verzoek zal de kantonrechter altijd een (concept) akte van geldlening willen ontvangen om te bezien welke bepalingen ten aanzien van rente, opeisbaarheid en - met name - gestelde zekerheid (zoals bijvoorbeeld een recht van hypotheek, pandrecht of garantstelling door een bank) zijn opgenomen. Verder zal (onder andere) worden gekeken naar de hoogte van het resterende liquide vermogen na de eventuele lening.

- geld lenen van derden
- met betrekking tot de (eventuele) gerechtigdheid van de curandus in (een deel van) een nalatenschap:
  - aannemen van een making (nalatenschap of legaat) waaraan lasten of voorwaarden zijn verbonden voor curandus;
  - verwerping van een nalatenschap;
  - afzien van het beroep op de legitieme portie namens curandus (bij onterving);
  - instemmen met de verdeling van een nalatenschap;

- het niet vereffenen van een nalatenschap volgens bepaalde specifieke voorschriften in het BW (daarvoor dient ontheffing te worden gevraagd aan de kantonrechter);
- instemming met een aangifte erfbelasting;
- uitbetaling van een – nog niet opeisbaar - kindsdeel uit de nalatenschap van de overleden echtgenoot van curandus aan een kind van curandus;
- overeenkomen dat een nalatenschap, waarin de curandus (mede) gerechtigd is, voor een bepaalde tijd onverdeeld wordt gelaten.

Als blijkt dat de curandus erfgenaam, dan wel onterfd is, dient de curator zo spoedig mogelijk de kantonrechter te informeren. Daarbij dient de naam en standplaats van de eventueel ingeschakelde notaris vermeld te worden, en of er een testament is.

De curator kan voor de curandus een erfenis niet zuiver aanvaarden en mag alleen met machtiging van de kantonrechter verwerpen. Als hoofdregel geldt dan ook dat de curator de erfenis beneficiair aanvaardt. De curator dient, zo mogelijk na overleg met de bij de boedel betrokken notaris, deze beneficiaire aanvaarding in te laten schrijven in het boedelregister ter griffie van de rechtbank van de laatste woonplaats van de overledene. Het daarvoor verschuldigde griffierecht komt voor rekening van de curandus.

Een erfenis verwerpen mag alleen met machtiging van de toezichthoudende kantonrechter, die zich zal vergewissen van het standpunt van een curandus die in staat is om zijn wil te bepalen. Is de curandus niet in staat zijn wil te bepalen, dan dient de curator zich zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen van de omvang van de nalatenschap en een machtiging tot verwerping te vragen wanneer deze negatief is, tenzij er goede redenen zijn om ook een negatieve nalatenschap beneficiair te aanvaarden.

- een schenking doen of een schenking aanvaarden onder last of voorwaarde

Het doen van een schenking namens een curandus die niet meer in staat is zijn wil zelf te bepalen, wordt in het algemeen niet door de kantonrechter toegestaan, tenzij de curandus ook voorafgaand aan het bewind periodiek vergelijkbare giften deed en deze schenkingstraditie ook aangetoond kan worden.

Daarnaast hanteert de kantonrechter een vermogenslimiet met het oog op de huidige en toekomstige behoeften van de curandus. In beginsel wordt elk schenkingsverzoek afgewezen indien er minder liquide vermogen is (zoals een bedrag op een spaarrekening) dan € 30.000,-. Een verzoek om te mogen schenken moet daarom goed zijn gemotiveerd en zijn voorzien van bewijsstukken.

- het aangaan van een (vaststellings-)overeenkomst ter beëindiging van een geschil, tenzij het geschil een bedrag lager dan € 700,-- betreft of de overeenkomst tijdens een schikkingscomparitie tot stand is gekomen
- het afkopen van een verzekeringspolis

- voor het voeren van een gerechtelijke procedure kan machtiging gevraagd worden (geen verplichting)

In geval van twijfel verdient het aanbeveling om met de griffie contact op te nemen.

5.10 Rekening en verantwoording

De curator is, na de boedelbeschrijving bij aanvang van de curatele, verplicht jaarlijks (tenzij de kantonrechter hieromtrent anders heeft bepaald) en aan het einde van de curatele rekening en verantwoording (R&V en eind R&V) af te leggen van het door hem gevoerde curatele bewind. Ook indien met instemming van de curator uitgaven worden gedaan door het tehuis, waar de curandus verblijft, is de curator verplicht daarover verantwoording af te leggen.

Een R&V bestaat uit een overzicht van de ontvangsten en uitgaven, een opgave van het vermogen en van eventuele schulden in een bepaalde periode (meestal een jaar). Bijgevoegd moeten worden een kopie van het eerste en het laatste bankafschrift van alle rekeningen uit die periode, en een eventuele effectenstaat.

Voor PGB's (zie ook 5.8 hiervoor) geldt dat indien er gelden worden ontvangen (anders dan die in de vorm van trekkingsrecht), deze gelden op een aparte bankrekening op naam van curandus moeten worden gestort. Bij de R&V moet een afschrift van deze bankrekening worden meegestuurd. Voorts moeten voor alle PGB's (dus ook die in de vorm van trekkingsrecht) de verlenings-beschikkingen (waarin de bevoorschotting is geregeld) en de vaststellings-beschikking (waarin de uiteindelijke aanspraak is vastgelegd) bij de rekening en verantwoording worden overgelegd. De daadwerkelijke verantwoording over het PGB dient aan het zorgkantoor te worden afgelegd.

Het indienen van de (eind-)R&V kan worden digitaal worden gedaan met DigiD. Dit is mogelijk gemaakt om het opstellen en indienen van de (eind-)R&V gemakkelijker te maken. Om hiervan gebruik te kunnen maken, moet u beschikken over een DigiD, waarover u meer informatie kunt vinden op www.digid.nl.

Indien u geen gebruik wilt maken van deze mogelijkheid, kunt u ook het formulier voor het doen van rekening en verantwoording via <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Onderwerpen/curatele-bewind-mentorschap/Paginas/Informatie-voor-curatoren.aspx#1af5958f-1cc4-4df6-92e2-13a4bf7b29b02> downloaden. Indien u dit formulier op de computer invult, werkt het ook als een digitaal (excel-)formulier. U dient het formulier na invulling wel te printen, te ondertekenen en in te sturen. U kunt het formulier natuurlijk ook printen en met de hand invullen.

De curator dient het ingevulde formulier vóór inzending naar de kantonrechter zoveel mogelijk te bespreken met de curandus.

Wanneer de curandus daartoe niet (meer) in staat is, stuurt de curator deze, voorzien van de handtekening van de curator(s), rechtstreeks naar de kantonrechter.

In het geval dat de curator wordt ontslagen en een opvolgend curator benoemd, dan dient de curator eind-R&V af te leggen aan de opvolgend curator en dat stuk na ondertekening door de opvolgend curator aan de kantonrechter toe te sturen. Als de

curatele wordt opgeheven en de curandus in staat is de eind-R&V op te nemen, dan dient dat stuk door de curandus te worden beoordeeld en ondertekend en vervolgens toegestuurd aan de kantonrechter. Dit heet dat de eind-R&V wordt afgelegd ten overstaan van de kantonrechter.

In het geval de curatele eindigt door het overlijden van de curandus, dan wordt eind-R&V ten overstaan van de kantonrechter afgelegd aan diens erfgenamen of de executeur die is belast met het beheer over de nalatenschap. Wie dat is of zijn, blijkt uit een verklaring van erfrecht.

De eind-R&V dient daarom door de erfgenamen of de executeur te worden ondertekend voordat het stuk naar de kantonrechter wordt gestuurd.

Indien blijkt van bezwaar tegen de eind-R&V, dan kan de kantonrechter deze erfgenamen of de executeur een termijn stellen om schriftelijk concrete bezwaren in te dienen. Zo nodig zal daarna een zitting worden bepaald.

6. Twee curatoren

De kantonrechter kan twee of meer curatoren benoemen indien dit in het belang van de curatele noodzakelijk is. Zijn er twee of meer curatoren, dan kan ieder alle werkzaamheden, die tot de curatele horen, alleen verrichten, tenzij de kantonrechter anders bepaalt. Wel dienen zij allebei te tekenen voor de juistheid van de boedelbeschrijving en de (eind-) rekening en verantwoording.

Beide curatoren zullen worden aangeschreven op het adres van een van beiden.

7. Beloning curator

Sinds 1 januari 2015 geldt de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren, die door de minister is vastgesteld. Op grond van deze regeling is de jaarbeloning voor een niet-professionele curator met ingang van 1 januari 2016 € 1.078,70. Dit bedrag wordt periodiek geïndexeerd. In deze beloning is begrepen de vergoeding voor de meeste kosten die de curator maakt in de uitvoering van zijn taak. Te denken hierbij valt aan reiskosten die gemaakt worden als curator om financiële zaken, zoals de jaarlijkse rekening en verantwoording, met curandus te bespreken, kosten voor het doen van aangifte, kosten voor het opsturen van stukken etc. Meer informatie over de Regeling beloning kunt u terugvinden in de Aanbevelingen Curatele vastgesteld door het LOVCK, te vinden via www.rechtspraak.nl.

Vergoeding voor overige kosten zijn alleen in uitzonderlijke situaties in aanvulling op bovenbedoelde beloning toewijsbaar.

8. Schade door slechte curatele, aangifte van verduistering

Wanneer de curator verwijtbaar tekortschiet in de zorg die van een goede curator verwacht mag worden, dan kan hij/zij door de curandus aansprakelijk gesteld worden voor door de curandus geleden schade als gevolg daarvan.

De kantonrechter houdt toezicht op de door de curator gevoerde curatele. Daarom is de curator ook verplicht om inlichtingen te verstrekken als de kantonrechter daarom vraagt. De toezichthoudende taak van de kantonrechter kan ook meebrengen dat de laatstgenoemde aangifte zal moeten doen bij ontdekking van ernstige strafbare feiten zoals verduistering.

9. Verhuizing

Indien de curator of de curandus verhuist, moet de curator dit zo spoedig mogelijk opgeven aan de kantonrechter bij wie op dat moment de rekening- en verantwoordingen moeten worden ingediend. Mogelijk leidt de verhuizing ertoe dat een kantonrechter van een andere rechtbank het toezicht overneemt.

10. Schuldsanering

De curatele kan samenvallen met een zogenaamd schuldsaneringsbewind, uitgesproken op basis van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In dat geval is er naast de door de kantonrechter benoemde curator tevens een door de Rechtbank benoemde bewindvoerder, die vergaande bevoegdheden heeft. Hiermee vervalt de curatele niet!

11. Opheffing curatele of wijziging curator

Een verzoek met een dergelijke strekking kan worden ingediend bij de kantonrechter die het toezicht uitoefent (meestal de kantonrechter bij wie de R&V's moeten worden ingediend).

Een verzoek tot opheffing van de curatele kan alleen worden ingediend door diegene die ook bevoegd is de curatele te verzoeken.

Voor een opheffingsverzoek is griffierecht verschuldigd.

Een verzoek tot wijziging van curator (feitelijk een verzoek tot ontslag van de huidige curator onder gelijktijdige benoeming van een nieuwe curator) kan worden ingediend wegens gewichtige redenen.

12. Overlijden van de curandus

De curator dient de kantonrechter hierover zo spoedig mogelijk te informeren. Door overlijden van de curandus eindigt immers de curatele.

De curator heeft niet tot taak de begrafenis te regelen: die taak komt de nabestaanden/erfgenamen toe. Indien nodig kan de curator daarbij wel als zaakwaarnemer optreden.

De curator dient eind-R&V af te leggen over zijn beheer tot overlijdensdatum aan de erfgenamen of aan de executeur-testamentair die belast is met het beheer over de nalatenschap. Wie erfgenaam is blijkt uit een verklaring van erfrecht. Een kopie van de eindrekening die voor akkoord en décharge van de curator is ondertekend door degene die de eind-R&V moet opnemen, dient aan de kantonrechter te worden gezonden. De kantonrechter ziet daarop toe en beslist bij geschillen (zie ook hiervoor onder 5.10).

13. Einde taak curator

De taak van de curator eindigt onder meer:

- Bij het einde van de curatele (zie paragraaf 14);
- Indien aan de curator ontslag wordt verleend door de kantonrechter.
- Door diens overlijden.

Het verdient aanbeveling dat curatoren mensen in hun omgeving in kennis stellen van het feit dat zij curator zijn en aan deze mensen vragen om de kantonrechter op de hoogte te stellen bij hun eigen overlijden.

Indien er twee curatoren zijn benoemd, wordt van de andere curator verlangd dat hij de kantonrechter zo spoedig mogelijk in kennis stelt van het overlijden van zijn medecurator.

14. Einde curatele

De curatele eindigt in de navolgende gevallen:

- als de curandus overlijdt, en/of
- diens vermogen onder bewind wordt gesteld of een mentorschap wordt ingesteld, en/of
- als de curatele wordt opgeheven (zie paragraaf 11).